

प्रेस स्वतन्त्रता र पत्रकार सुरक्षा वार्षिक प्रतिवेदन २०७६/७७

नेपाल पत्रकार महासंघ

विश्व प्रेस स्वतन्त्रता दिवस २०२०

नेपालमा २०७६ बैशाख २१ देखि २०७७ बैशाख २० सम्मको प्रेस स्वतन्त्रता अवस्थाको अनुगमन सम्बन्धी वार्षिक प्रतिवेदन

२०७६ सालको अन्त्य विश्वभरका लागि चुनौतिका रूपमा देखा पर्यो । कोरोना भाइरसको विश्वव्यापी संक्रमणले मानव जातिले नसोचेको चुनौति लिएर आयो जसको प्रभाव समाजका सबै पक्षहरूमा देखियो । समाज, अर्थतन्त्र, अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्धहरूमा यसको कस्तो असर परेको छ र अझै कस्तो असर पर्नसक्छ भन्ने कुरा महामारीको अन्त्यपछि थप स्पष्ट हुँदै जाने छ ।

अरु क्षेत्रजस्तै पत्रकारिता र सञ्चार क्षेत्र पनि यो महामारीबाट अछुतो रहेन । सञ्चार माध्यमहरूको प्रकाशन, प्रसारण तथा त्यहाँ रोजगारीका अवस्थाहरूमा यसको प्रत्यक्ष असर देखियो । अनेकौं पत्रपत्रिका बन्द भए भने विश्वभरी नै विज्ञापनमा कमी आएको सर्वेक्षणहरूले देखाएका छन् । कोरोना महामारीको अवस्थालाई बहाना बनाई कतिपय सरकारहरूले यसलाई लोकतन्त्र र मानवअधिकारको आधारभूत मान्यताहरूमाथि आक्रमण गर्ने अवसरको रूपमा लिएको देखिएको छ । त्यसमा पनि अभिव्यक्ति स्वतन्त्रतालाई अंकुश लगाउने र प्रेस स्वतन्त्रतामाथि आक्रमण गर्ने काम विभिन्न देशका सरकारहरूबाट भएका छन् ।

मिडिया सञ्चालकहरूले पनि यस्तो बेला पत्रकारको सेवा सुविधा कटौती गर्ने, तलब घटाउने, बेतलबी बिदामा पठाउने वा कामबाट निष्कासन गर्ने समेत गरेको पाइएको छ । नेपालमा पनि कतिपय सञ्चागृहले कोरोना संक्रमण र लकडाउनलाई आधार बनाई पत्रकार कटौती गर्ने, तलब रोक्ने, बेतलबी बिदा लिन दबाव दिने जस्ता गतिविधि देखा पर्न थालेपछि नेपाल पत्रकार महासंघ दवावमा उत्रनुपर्ने बाध्यता परेको थियो । कतिपय मुलुकमा जस्तो गम्भिर परिस्थिति नभए पनि नेपालमा पनि सञ्चार क्षेत्र र विशेषगरी पत्रकारहरूले कोरोना महामारीको प्रत्यक्ष प्रभावको अनुभूति गर्नु परेको छ । काठमाडौं बाहिरबाट प्रकाशित हुने अधिकांश पत्रपत्रिकाको प्रकाशन बन्द भएको छ भने जति प्रकाशित भइरहेका छन् तिनीहरू पनि मुस्किल अवस्थामा मात्र प्रकाशित हुन सकेका छन् । महामारीको बेलामा आम मानिसलाई सही सूचना दिने आवश्यक सञ्चार माध्यमहरू बन्द हुन नदिन सञ्चार क्षेत्रका लागि विशेष प्याकेज घोषण गर्न महासंघले नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकारहरूलाई बारम्बार आवाहन गरेको छ तर अझैसम्म उपलब्धि देखिएको छैन ।

एकातिर आफ्नो पेशागत सुरक्षाको जोखिम छ भने अर्कोतिर यस्तो महामारीको अवस्थामा आफू सुरक्षित रही पाठक, श्रोता, दर्शकलाई सही सूचना सम्प्रेषण गर्दा व्यहोर्नुपरेका समस्याहरू सञ्चारकर्मीहरूले सामना गर्नु परेको अर्को चुनौती रह्यो । यस्तो महामारी र विपद्को अवस्थामा स्वास्थ्यकर्मी, सूरक्षाकर्मीसँगै सञ्चारकर्मीहरूले पनि अग्रभागमा रही काम गर्नुपर्ने दायित्व निर्वाह

गरिरहेका छन् । तर यो महामारीले नेपाली सञ्चार क्षेत्र यस्तो अवस्थामा सुरक्षित पत्रकारिताका लागि पूर्वतयारीको अवस्थामा नरहेको देखियो । पत्रकारहरूलाई आवश्यक पर्ने सामान्य सुरक्षाका साधनहरूसमेत सञ्चारगृहहरूले उपलब्ध गराउन नसक्नु, महामारी र विपद्का समयमा रिपोर्टिङका लागि आफ्ना पत्रकारहरूको क्षमता बढाउन नसक्नु र विपद् पत्रकारिताका तालिममार्फत् सिप दिन नसक्नु नेपाली सञ्चारगृहहरूमा विगतदेखि कै समस्या हुन् जुन यो बेला पनि देखियो । नेपाल पत्रकार महासंघले महामारीको जोखिम बढ्दै गएपछि सबै पत्रकारहरूका लागि महामारीको बेला कसरी सुरक्षित रही सही सूचना सम्प्रेषण गर्ने भनि निर्देशिका तयार गरी वितरण गरेको छ । यसैगरी महासंघको सहमतिमा प्रेस काउन्सिल नेपालले पनि कोरोना सक्रमणका सम्बन्धमा पत्रकार र सञ्चार माध्यमका लागि निर्देशिका जारी गरेको छ ।

वर्षको अन्त्यतिर देखिएको महामारीको समस्याबाहेक पनि यस वर्ष नेपाली सञ्चार क्षेत्रले विभिन्न चुनौतीहरूको सामना गर्नु पर्‍यो । अघिल्ला वर्षहरूदेखि नै देखिएको प्रेस स्वतन्त्रताप्रति सरकारको उदासिनता यस वर्ष भन्ने टड्कारो रूपमा देखा पर्‍यो । वर्षको सुरुमा नै वैशाख २६ गते सरकारले राष्ट्रिय सभा सचिवालयमा दर्ता गरेको नेपाल मिडिया काउन्सिल सम्बन्धी विधेयक स्वतन्त्र प्रेसलाई नियन्त्रण गर्ने अवधारणाबाट प्रेरित भएर आएको भन्नेमा सञ्चार क्षेत्रमा एकमत देखियो । काउन्सिलको स्वायत्तता र स्वतन्त्रतालाई ध्वस्त पार्दै पूर्ण रूपमा सरकार नियन्त्रित काउन्सिल बनाउन खोजेको उक्त विधेयकले पत्रकारहरूमाथि जरिवाना र कारवाहीका कडा प्रावधानहरूलाई अघि सारी स्वतन्त्र र निष्पक्ष पत्रकारिता गर्न असहज हुने स्थिति जन्माएको थियो । महासंघ र अन्य सञ्चार सरोकारवालाहरूको कडा विरोधपछि उक्त विधेयकमा केही संशोधन गरिएको भएपनि अझै पनि त्यसमा अनेकौं सुधार गर्नुपर्ने खाँचो छ ।

यसका साथै यसै वर्ष प्रतिनिधि सभाको सम्बन्धित समितिबाट पारित भएको सूचना प्रविधि विधेयकमा पनि अभिव्यक्ति स्वतन्त्रतालाई संकुचित गर्ने धेरै प्रावधानहरू रहेका छन् । उक्त विधेयमा रहेका कतिपय प्रावधानहरूले विशेषगरी अनलाइन पत्रकारिता गर्न निकै अप्ठ्यारो पर्ने अवस्था सृजना गरेको छ । विज्ञापन सम्बन्धी व्यवस्था गर्न बनेको ऐनमा पनि प्रकाशित विज्ञापनका लागि सम्पादकीय नेतृत्वलाई समेत जिम्मेवार ठहर्‍याउने प्रावधानहरू राखी सम्पादकीय स्वतन्त्रतामाथि नै आघात पुर्‍याउने काम भएको थियो जुन महासंघको दबावपछि सुधार गर्न सम्भव भएको छ । अघिल्लो वर्षदेखि लागु भएको मुलुकी अपराध तथा देवानी संहितामा रहेका प्रेस स्वतन्त्रता विरुद्धका प्रावधानहरू सच्चाउने प्रतिवद्धता भए पनि प्रतिवद्धता अनुरूप सच्चाइएन । त्यसपछि लगातार आएका यी विधेयकहरूले प्रेस स्वतन्त्रता तथा अभिव्यक्ति स्वतन्त्रताप्रतिको सरकारको प्रतिवद्धता व्यवहारमा देखिन सकेको छैन ।

रिपोर्टर विदआउट बोर्डर (आरएसएफ) ले प्रकाशित गरेको प्रेस स्वतन्त्रता इन्डेक्स २०२० मा नेपालको स्थान गत वर्षको तुलनामा ६ स्थान खस्किएर १८० राष्ट्रहरूमध्ये ११२ औं स्थानमा रहेको छ । आरएसएफले पनि सञ्चारसम्बन्धी प्रस्तावित कानूनहरू र सरकारका प्रतिनिधिहरूले प्रेसका बारेमा गर्ने टिप्पणीहरूलाई नै आधार मानी यस वर्ष नेपालको स्थान खस्किएको जनाएको छ ।

नीतिगत र कानूनी बन्देजहरु बाहेक पनि यस वर्ष प्रेस स्वतन्त्रता उल्लंघनका घटनाहरु धेरै भए । सरकारी पक्षबाट उल्लंघनका घटनाहरुमा यस वर्ष पनि पत्रकार गिरफ्तारीका घटनाहरु धेरै भए । अनलाईन माध्यमबाट पत्रकारिता गर्दा विद्युतीय कारोबार ऐन अन्तर्गत पत्रकार गिरफ्तार हुने घटनाहरु यस वर्ष पनि निरन्तर रहे । महासंघको लगातार खबरदारीका बावजुद पनि पत्रकारहरुलाई यस ऐन अन्तर्गत कारवाही गर्ने क्रम रोकिन सकेको छैन । अर्कोतिर प्रतिनिधि सभामा विचाराधिन अवस्थामा रहेको सूचना प्रविधि विधेयकमा रहेका प्रावधानहरु विद्युतीय कारोबार ऐनका भन्दा पनि कडा रहेका छन् जसका कारण भविष्यमा अनलाईन पत्रकारिताका लागि थप चुनौती हुने सम्भावना टड्कारो छ ।

नेपालमा प्रेस स्वतन्त्रता हननका घटनाको अभिलेखिकरणको व्यवस्था

२०५६ सालदेखि नेपाल पत्रकार महासंघले नेपालमा हुने प्रेस स्वतन्त्रता हननका घटनाहरुको निरन्तर अनुगमन तथा अभिलेखिकरण गर्दै आइरहेको छ । यसका लागि महासंघले प्रेस स्वतन्त्रता अनुगमन इकाई खडा गरी निरन्तर अनुगमन गर्ने र घटनाको प्रकृति अनुसारको पहलकदमी लिने गरेको छ । महासंघले प्रेस स्वतन्त्रता हननका घटना अभिलेखिकरणका लागि अनलाईन डाटाबेस तयार गरी सबै घटनाहरुलाई त्यहाँ रेकर्ड गर्ने गरेको छ जुन डाटाबेस महासंघको वेबसाइटमा सबैले सजिलै हेर्न सकिने गरि राखिएको छ । उक्त डाटाबेसमा महासंघमा जानकारी हुन आएका सम्पूर्ण घटनाहरुलाई रेकर्ड गरी ती घटनाले प्रेस स्वतन्त्रतामाथि आँच पुऱ्याउन सक्ने खालका हुन् वा पत्रकारमाथि भए पनि प्रेस स्वतन्त्रतासँग असम्बन्धित वा अन्य कुनै अवस्थामा भएका हुन् भनि समिक्षा गरी छुट्टा छुट्टै रेकर्ड गर्ने व्यवस्था गरिएको छ ।

यसका साथै महासंघले वि.सं. २०७१ मा प्रेस स्वतन्त्रता हननको अनुगमनका लागि संस्थागत ढाँचासम्बन्धी साभ्ना मानदण्ड तयार गरेको थियो । त्यस मानदण्डमा प्रेस स्वतन्त्रता हननका घटनाहरुलाई वर्गीकरण गरी व्यवस्थित रूपमा अभिलेखिकरण गर्ने व्यवस्था गरिएको थियो । महासंघले विभिन्न सरोकारवाला पक्षहरुसँगको परामर्श र सहकार्यमा उक्त मानदण्डमा २०७३ मा संशोधन गरी सोही अनुसार अभिलेखिकरण गर्ने व्यवस्था गरेको छ । पत्रकारले पत्रकारिता बाहेक अन्य कार्य गर्दा हुने आक्रमणलाई अनुगमन प्रणालीमा राखिदैन । साथै हरेक व्यक्तिका अभिव्यक्ति स्वतन्त्रतासँग सम्बन्धित विषयहरु पनि महासंघको प्रेस स्वतन्त्रता अनुगमनमा समेटिएका छैनन ।

नेपाल पत्रकार महासंघको केन्द्रीय कार्यालयमा रहेको प्रेस स्वतन्त्रता अनुगमन इकाईमा वर्षभरी अभिलेख गरिएका घटनाहरुलाई आधार मानी महासंघले प्रत्येक वर्ष प्रेस स्वतन्त्रताको अवस्था वार्षिक प्रतिवेदन प्रकाशित गर्ने गरेको छ । प्रत्येक वर्ष विश्व प्रेस स्वतन्त्रता दिवस, मे ३, का अवसरमा सो प्रतिवेदन सार्वजनिक गर्ने गरिएको छ । उक्त प्रतिवेदनका लागि घटनाहरुको अभिलेखिकरण र विश्लेषण गर्दा अधिल्लो वर्षको मे ३ तारिखदेखि यस वर्षको मे २ तारिखसम्मका घटनाहरुलाई लिने गरिएको छ । जस अन्तर्गत पछिल्लो वर्ष ०७६ साल वैशाख २१ गतेदेखि २०७७ साल वैशाख २० सम्मका घटनाहरुलाई अभिलेख गरिएको छ ।

२०७६ सालमा प्रेस स्वतन्त्रता उल्लंघनका घटनाहरूको विश्लेषण

यस वर्षका घटनाहरूलाई विश्लेषण गर्दा नेपालमा प्रेस स्वतन्त्रताको अवस्था चुनौतिपूर्ण बन्दै गएको देखिन्छ। विगतको तुलनामा पत्रकार तथा सञ्चारगृहमाथि हुने हिंसाका घटनामा थोरै कमी आए पनि कानूनी रूपमा प्रेसमाथि नियन्त्रण गर्ने सरकारको आकांक्षा बढ्दो छ। सूचना प्रविधि विधेयक, नेपाल मिडिया काउन्सिल विधेयकमा विश्वयापी लोकतन्त्र तथा जनताको अभिव्यक्तिस्वतन्त्रता तथा प्रेस स्वतन्त्रतालाई नियन्त्रण गर्ने दफाहरू रहेका छन्। नेपाल पत्रकार महासंघले पटकपटक विधेयकलाई सच्याउन सरकारको ध्यानाकर्षण गराउँदै आएको छ।

सरकारका काम कारबाहीमा हुने गरेका ढिला सुस्ती तथा अनियमितताका समाचारप्रति तीनै तहको सरकारमा रहेका नेतृत्वकर्ताहरूको सहनशीलता घट्दै गएको छ। २०७६ चैत २२ गते काठमाडौं प्रेस अनलाइनमा प्रकाशित समाचार हटाउन प्रधानमन्त्री कार्यालयको सचिवालयवाटै दबाव दिनु र हटाउन नमानेपछि अनलाइनको सेवा प्रदायक कम्पनीलाई दबाव दिएर उक्त समाचार हटाइएको घटनाले स्वतन्त्र पत्रकारिताप्रति सरकार र नीजि कम्पनिको व्यवहार प्रष्ट पारेको छ। यतिमात्रै नभई पत्रकार महासंघवाट जारी भएको विज्ञप्तिमा आपत्ति जनाउँदै प्रधानमन्त्रीको सचिवालयवाट महासंघका महासचिवलाई नै धम्की आउनुले थप चुनौतिको महसुस हुनपुगेको छ। यसैगरी अनलाइन सञ्चार माध्यममा समाचार लेखेकै आधारमा पत्रकारलाई साइबर अपराध सम्बन्धी कसुरमा पक्राउ गर्ने क्रम बढ्नुले नेपाली पत्रकारितामा नयाँ चुनौति थपिएको छ। जितेन्द्र महर्जन, ओम हमाल, खेम थपलिया लगायतका पत्रकारलाई अदालतले रिहा गर्न आदेश दिएपछि पनि प्रहरीले अदालतको गेटवाटै बारम्बार पक्राउ गरेका घटनाहरूले सरकार प्रेस स्वतन्त्रता र पत्रकारको अधिकारप्रति गम्भीरनरहेको देखाउदछ।

२०७६ सालमा प्रेस स्वतन्त्रता हननका ६० वटा घटना भएका छन्। यसवाट ९४ पत्रकार तथा ३ सञ्चार संस्था गरी ९७पीडित बनेका छन्। नेपाल पत्रकार महासंघ, सञ्चारअनुगमन इकाईमा अभिलेख भएका यी घटनाहरूमा यो एक वर्षको अवधिमा पत्रकार हत्या तथा बेपत्ताका घटना भएका छैनन् भने पत्रकार गिरफ्तारका ८ वटा घटना भएका छन्। त्यस्तै स्वतन्त्र पत्रकारितामा अवरोध तथा कब्जाका ३ वटा घटना भएका छन्। पत्रकारमाथि आक्रमणका १३ वटा घटना भएका छन् भने दुर्व्यवहार तथा धम्कीका ३२ वटा घटना भएका छन्। पत्रकार पेशाबाट विस्थापनको १ र पेशागत असुरक्षाका ३ वटा घटना भएका छन्।

गत वर्ष पनि प्रेस स्वतन्त्रता हननका ६० वटा घटना भएका थिए। यी ६० घटनामा ७७ जना पत्रकार र ५ सञ्चार संस्था पीडित भए। तर यस वर्ष पीडित हुने पत्रकारको संख्या गत वर्षभन्दा १७ जना बढी छन्।

महासंघको प्रेस स्वतन्त्रता अनुगमन इकाइले प्रदेशहरूका आधारमा रेकर्ड गरेका घटनाहरूको विवरण निम्न तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

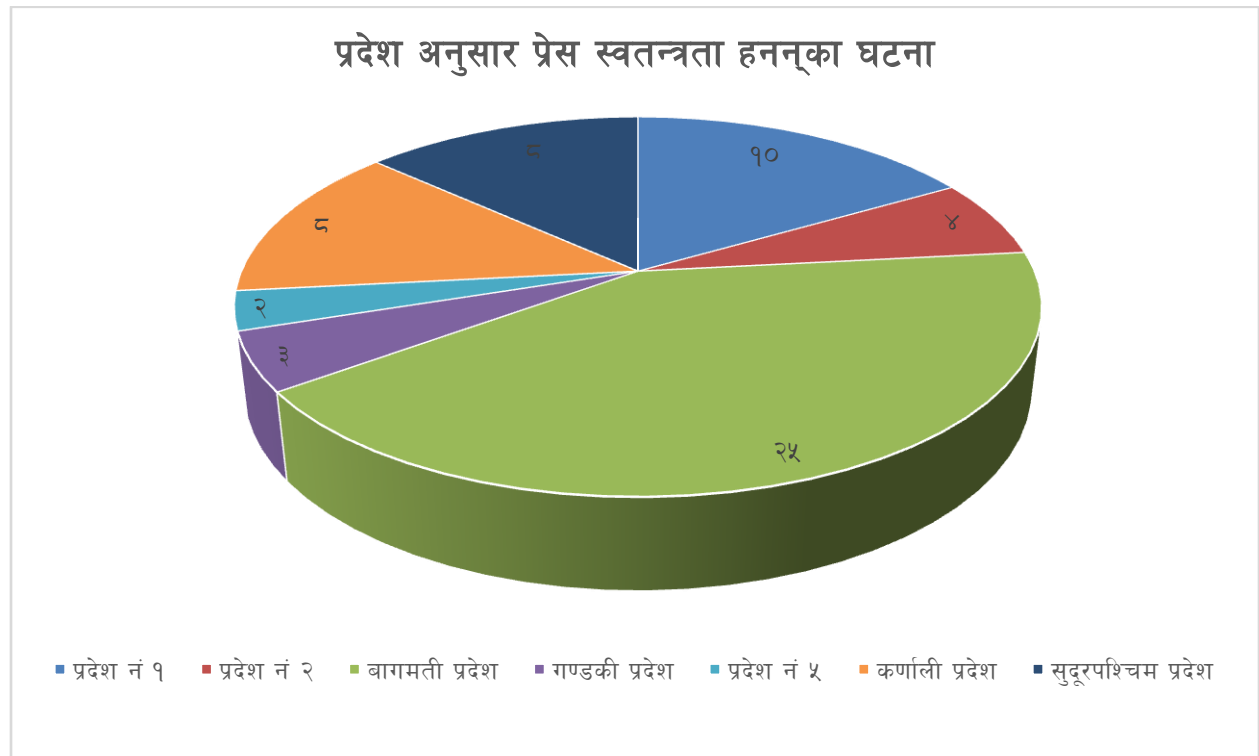
घटना प्रकृति	प्रदेश नं १	प्रदेश नं २	बागमती प्रदेश	गण्डकी प्रदेश	प्रदेश नं ५	कर्णाली प्रदेश	सुदूरपश्चिम प्रदेश	जम्मा
मृत्यु/हत्या								
बेपत्ता								
गिरफ्तारी		१	४	१			२	८
कब्जा/अवरोध	१		२					३
आक्रमण	३	१	४		२	१	२	१३
लैङ्गिक हिंसा								
दुर्यवहार/धम्की	६	२	१३	१		७	३	३२
विस्थापन				१				१
पेशागत असुरक्षा			१				१	२
नीतिगत बन्देज			१					१
जम्मा घटना	१०	४	२४	४	२	९	७	६०

स्रोत : नेपाल पत्रकार महासंघ, सञ्चार अनुगमन इकाई, २०७७ वैशाख ।

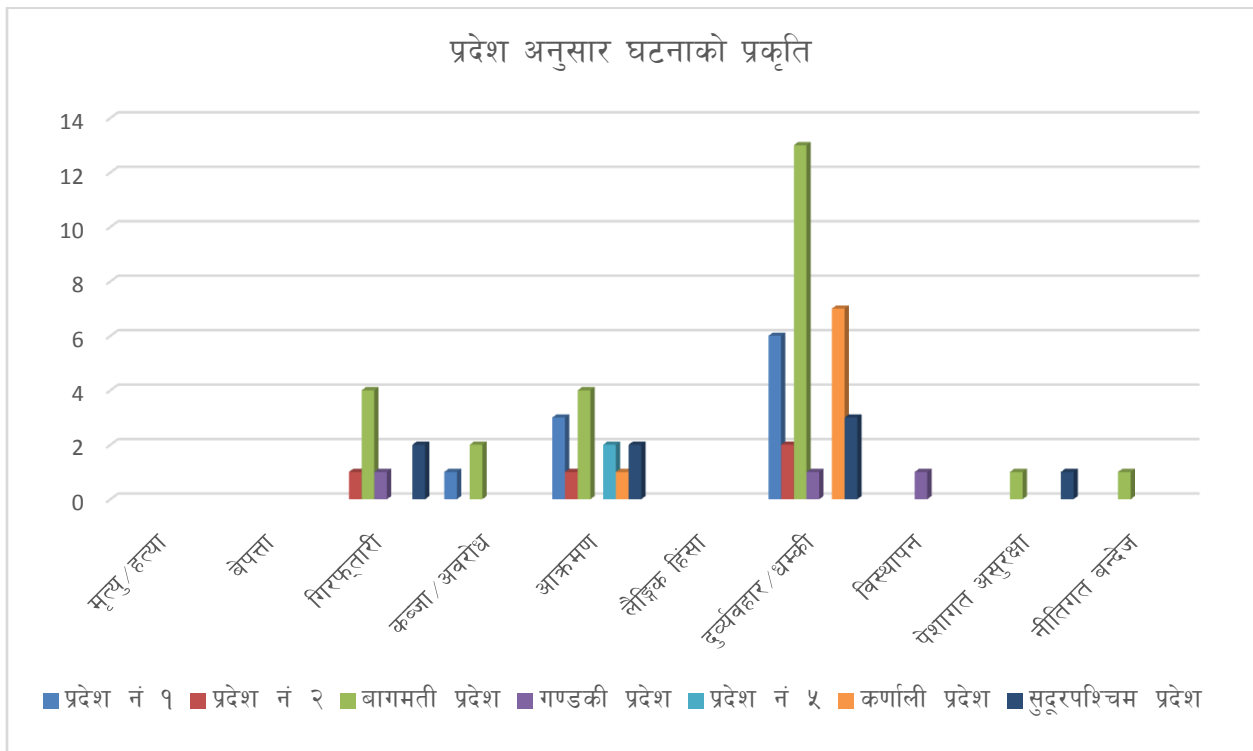
गत वर्षको तुलनामा यस वर्ष राज्यबाट भएका प्रेस स्वतन्त्रता उल्लंघनका घटनामा पत्रकारहरूलाई गिरफ्तार गर्ने घटनाहरू कम देखिए पनि यसको संख्या अबै ठूलै छ । गत वर्ष जस्तै यस वर्ष पनि वर्षभरी पत्रकारहरूलाई लेखेको वा समाचार सम्प्रेषण गरेकै आधारमा गिरफ्तार गर्ने घटनाहरू भए । मुख्य रूपमा आफैले लेखेको वा अन्य कसैले लेखेको विषयवस्तुलाई अनलाइनमार्फत् शेयर गरेका कारण विद्युतीय कारोबार ऐन अन्तर्गत पत्रकारहरूलाई गिरफ्तार गर्ने घटनाले प्रेस तथा अभिव्यक्ति स्वतन्त्रता संकुचनमा पार्ने काम धेरै भए । यसका साथै राजनीतिक आस्थाका कारण पत्रकारहरूलाई गिरफ्तार गर्ने र अदालतको आदेशबाट रिहा भइसकेपछि पनि तुरुन्तै पुनः गिरफ्तार गर्ने काम पनि यस वर्ष भयो । नेपाल पत्रकार महासंघ आफ्नै पहलमा बन्दी प्रत्यक्षिकरणको रिट दायर गरेर ४ जना पत्रकारहरूलाई रिहा गराउनु परेको थियो ।

सरकारी तथा अन्य पक्षबाट पत्रकारहरूलाई समाचार सम्प्रेषण गरेकै कारण आउने धम्की र हुने दुर्व्यवहारका घटना यस वर्ष सबैभन्दा बढी देखिए ।

यस वर्ष प्रेस स्वतन्त्रता उल्लंघनका सबैभन्दा धेरै घटनाहरू बागमती प्रदेशमा भए भने सबैभन्दा कम प्रदेश नं ५ मा । महासंघ प्रेस स्वतन्त्रता अनुगमन इकाइको रेकर्डका अनुसार बागमती प्रदेशमा २५ वटा यस्ता घटना भएका थिए भने प्रदेश नं ५ मा २ घटना भएका थिए । त्यसैगरी प्रदेश नं १ मा १०, प्रदेश नं २ मा ४, गण्डकी प्रदेशमा ३, कर्णाली प्रदेशमा ८ र सुदूरपश्चिम प्रदेशमा ८ वटा घटना भए ।

यस वर्ष सातै प्रदेशमा घटेका प्रेस स्वतन्त्रता उल्लंघनका घटनाहरुको प्रकृतिका आधारमा विश्लेषण तलको चित्रमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

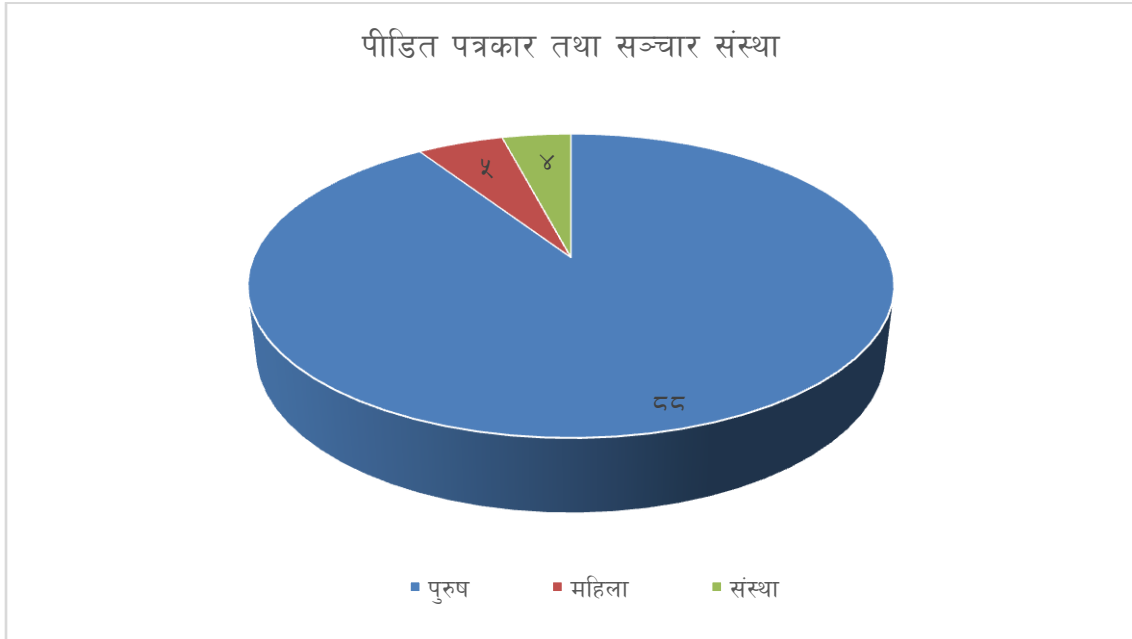
प्रेस स्वतन्त्रता हननका यी ६० वटा घटना हुँदा ९४ जना सञ्चारकर्मी तथा ३ सञ्चारगृह पीडित भएका छन् ।

घटना प्रकृति	प्रदेश १			प्रदेश २			बागमति प्रदेश			गण्डकी प्रदेश			प्रदेश ५			कर्णाली प्रदेश			सुदूरपश्चिम प्रदेश			जम्मा
	पु	म	सं	पु	म	सं	पु	म	सं	पु	म	सं	पु	म	सं	पु	म	सं	पु	म	सं	
मृत्यु																						०
बेपत्ता																						०
गिरफ्तारी				९			१३			१									२			२५
कब्जा/अवरोध	६						३		१													१०
दुर्व्यवहार	३		१	३			१	१		४					५			२	१			२१
आक्रमण	२			४		१	५	१					२			१			२			१८
धम्की	२						९	१							४							१६
पेशागत असुरक्षा							२											२	१			५
विस्थापन										१												१
नीतिगत बन्देज									१													१
जम्मा घटना	१३	०	१	१६	०	१	३३	३	२	६	०	०	२	०	०	१०	०	०	८	२		९७

स्रोत : नेपाल पत्रकार महासंघ , सञ्चार अनुगमन इकाई । २०७७ वैशाख

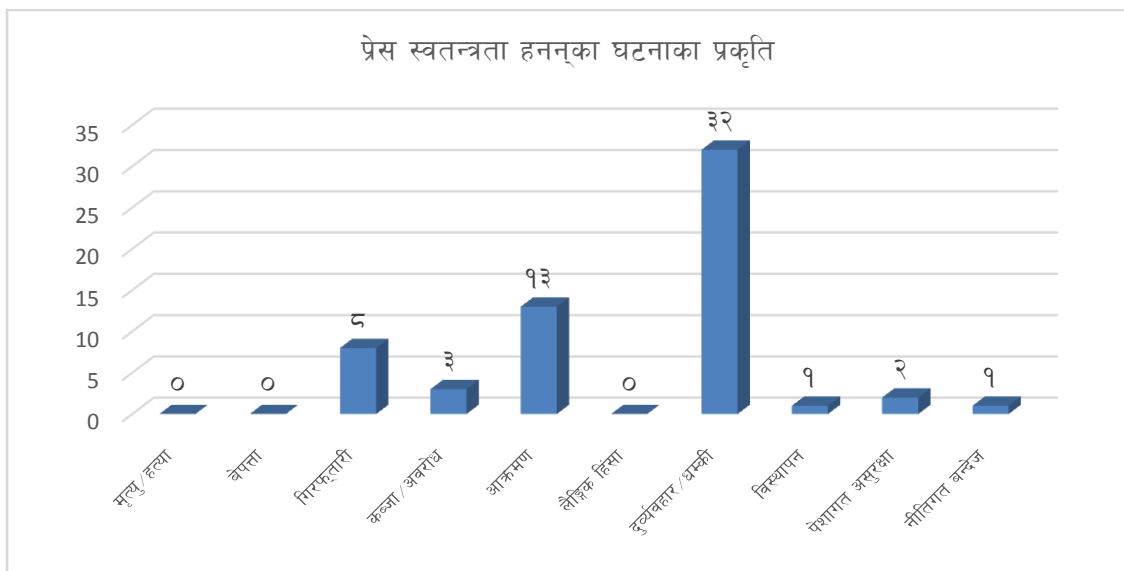
म : महिला, पु : पुरुष, सं : संस्था

महिला : ५, पुरुष : ८८ संस्था : ४

यस अवधिमा ८८ पुरुष पत्रकार, ५ महिला पत्रकार र ४ वटा सञ्चार संस्था प्रेस स्वतन्त्रता उल्लंघनका घटनाबाट प्रताडित भए । यसरी हेर्दा विभिन्न कारणहरूले पुरुष पत्रकारहरू नै यस्ता घटनाहरूमा बढी परेको पाइएको छ भने अर्कोतिर पत्रकार महिलाहरू पीडित भएका घटनाहरूका बारेमा यथेष्ट जानकारी नआएको वा बताउन नचाहेको पनि हुनसक्छ ।

घटनाको प्रकृतिका आधारमा हेर्दा यस वर्ष सबैभन्दा बढी पत्रकारहरूमाथि दुर्व्यवहार वा धम्कीका घटनाहरू रेकर्ड भएका छन् । त्यसैगरी पत्रकार वा सञ्चार संस्थामाथि आक्रमणका घटना तथा पत्रकार गिरफ्तारीका घटनाहरू पनि यस वर्ष धेरै देखिए । घटना प्रकृतिका आधारमा विश्लेषण तलको ग्राफमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

२०७६ बैशाख १ देखि २०७७ बैशाख २० सम्ममा भएका प्रेस स्वतन्त्रता हननका घटनाहरूको विवरण

नेपाल पत्रकार महासंघ, केन्द्रीय कार्यालयको प्रेस स्वतन्त्रता अनुगमन इकाईले वि.सं २०७६ बैशाख १ देखि २०७७ बैशाख २० सम्ममा अभिलेख गरेका प्रेस स्वतन्त्रता हननका घटनाहरू ।

१. २०७७ बैशाख १९ गते राहत वितरणको क्रममा विवाद भएपछि वडा कार्यालयमा ताला लगाइएको फोटो खिच्दा कैलालीको केआइशिंह गाउँपालिका वार्ड नं ४ वाट पत्रकार लोक कार्कीलाई प्रहरीले पक्राउ गरी जिल्ला प्रहरी कार्यालयको हिरासतमा राखिएको । उहाँमाथि दुर्व्यवहार समेत भएको ।

२. २०७७ बैशाख १८ गते काठमाडौंमा बाह्रखरी डटकमका पत्रकार केशवराज जोशीलाई प्रहरीले दुर्व्यवहार गरेको छ । बानेश्वरबाट थापाथलीस्थित कार्यालय जाँदै गर्दा बानेश्वर चोकमा भिडियो खिच्दै गर्दाको अवस्थामा प्रहरीले पत्रकार जोशीलाई दुर्व्यवहार गर्नुका साथै पत्रकार परिचयपत्र खोसेर १० मिनेट होल्डमा राखेका थिए ।

३. २०७७ बैशाख १७ गते नेपाल पत्रकार महासंघ चितवन शाखाका सदस्य तथा अनलाइन खबर डटकमका सम्वाददाता सुवास पण्डितलाई लक्षित गरी अखिल नेपाल प्रगतिशील जनस्वास्थ्यकर्मी संघ र अखिल नेपाल प्रगतिशील जनस्वास्थ्यकर्मी संगठनलगायतले विज्ञप्ति निकालेर धम्क्याएको छ । चितवनमा रहेको भरतपुर कोरोना विशेष (अस्थायी) अस्पतालबाट स्वास्थ्य सामग्री बाहिरिएको र खर्च प्रक्रियामा अनियमितता भएको विषयमा समाचार प्रकाशित भएपछि पण्डितलाई यस किसिमले धम्की दिइएको थियो ।

४. २०७७ बैशाख १५ गते दैलेखस्थित नागरिक दैनिकका सम्वाददाता गोविन्द केसीलाई बैशाख १० गते नागरिक दैनिकमा प्रकाशित समाचारको विषयलाई दैलेख नारायण नगरपालिकाका चमेना गृह सञ्चालक छत्र थापाले सार्वजनिक स्थानमा धम्की दिँदै दुर्व्यवहार गरेका थिए । नारायण नगरपालिकाको राहत सामग्री खरिदमा अनियमितता सम्बन्धी समाचार प्रकाशित भएपछि पत्रकार के.सी.लाई धम्की दिइएको थियो ।

५. २०७७ बैशाख १५ गते समाचार संकलनका लागि विहान कारिब १० बजेतिर चितवनको भरतपुरस्थित चौबीसकोठीमा पुगेका कायाकैरन दैनिकका सम्पादक विनोदबाबु रिजाल र रेडियो त्रिवेणीमा कार्यरत पत्रकार अर्जुन अधिकारीलाई प्रहरीले दुर्व्यवहार गर्दै पक्राउ गरेका थियो । पत्रकारद्वयले परिचयपत्र देखाउँदा देखाउँदै प्रहरीले दुर्व्यवहार गर्दै भरतपुरको कभर्ड हलमा रहेको क्वारेन्टाइनमा लगेर खिचिएको फोटो र भिडियो मेटाउनुका साथै पत्रकारका सवारी साधन सञ्चार साधनसमेत नियन्त्रणमा लिएका थिए ।

६. २०७७ बैशाख ५ गते इमेज च्यानलको कार्यकक्षमै पत्रकार तथा समाचार वाचिका गिष्माराज भण्डारीमाथि अक्रमण भएको छ । कार्य विभाजनको शिलसिलामा भण्डारीमाथि सोही कार्यरत पत्रकार सुसन रामदासले आक्रमण गरेको पत्रकार भण्डारीले जानकारी दिनुभयो । कुटपिटबाट उहाँको टाउकोमा

गहिरो चोट लागेकाले टिचिंग अस्पतालमा उपचार गरिएको थियो । आक्रमण गर्ने पत्रकार सुसन रामदासलाई प्रहरीले पक्राउ गरेको छ ।

७. २०७७ वैशाख ३ गते नागरिक दैनिकका पत्रकार दिलिप पौडेललाई नागरिक दैनिकमा प्रकाशित समाचारको विषयलाई लिएर कीर्तिपुर निवासी महेशराज महर्जनसहितका व्यक्तिले सामाजिक सञ्जाल र फोनबाट धम्की दिएका थिए । वैशाख २ गते नागरिक दैनिकमा प्रकाशित 'कोरोनाको बहाना बनाएर ९ महिनाको गर्भवती डेरा निकाला' शीर्षक समाचारलाई लिएर निज महर्जनसहितका व्यक्तिले सामाजिक सञ्जालमार्फत अनेक किसिमका गालीगलौजको शब्द प्रयोग गर्ने तथा फोनबाट धम्क्याएको पीडित पत्रकार पौडेलले जानकारी गराउनु भएको हो ।

८. २०७६ चैत २० गते प्रधानमन्त्रीको सचिवालयबाट काठमाडौं प्रेस अनलाइनमा प्रकाशित समाचार हटाउन दबाव दिनुका साथै हटाउन नमानेपछि अनलाइनको सेवा प्रदायक कम्पनीलाई दबाव दिएर उक्त समाचार हटाइएको छ । स्वास्थ्य सामाग्री खरिदमा भएको अनियमिततासम्बन्धी समाचार प्रकाशित भएपछिसमाचार हटाउन दबाव दिएको तथा हटाउन नमानेपछि सेवा प्रदायक संस्थालाई दबाव दिएर उक्त समाचार हटाउनुका साथै केही समय कुनै पनि समाचार पोष्ट गर्न नमिल्ने गरी अनलाइन अवरुद्ध पारिएको काठमाडौं प्रेसले पत्रकार महासंघलाई लिखित जानकारी गराएको थियो ।

९. २०७६ चैत २० गते काठमाडौं प्रेस अनलाइनमा प्रकाशित समाचार हटाइएको सम्बन्धमा प्रेस विज्ञप्तिजारी गरेको विषयलाई लिएर पत्रकार महासंघका महासचिव रमेश विष्टलाई प्रधानमन्त्री सचिवालयवाटै धम्की दिइएको ।

१०. २०७६ साल चैत १६ गते अन्नपूर्ण पोष्ट दैनिकमा लकडाउनमा सांसद एम्बुलेन्समा आएपछि भन्ने शीर्षकमा समाचार प्रकाशित भएपछि अन्नपूर्णपोष्ट दैनिक कालिकोटका संवाददाता विष्णुप्रसाद न्यौपानेलाई सामाजिक सञ्जालमार्फत नन्द केस अधिकारी तथा खगेन्द्र चौलागाइ लगायतका व्यक्तिहरूले धम्क दिनुका साथै दुर्व्यवहार गरेका थिए ।

११. २०७६ चैत ३० गते धनगढी एफएमबाट प्रसारित तातो वहस कार्यक्रममा वडा कार्यालयले वितरण गरेको राहतको विषयमा वडा अध्यक्ष मुडभरी र कार्यक्रम सञ्चालक नवराज घानुकबीच कार्यक्रममै चर्काचर्की भएको थियो । सोही विषयलाई लिएर कार्यक्रम सकिएलगत्तै रेडियो परिसरमा अध्यक्ष मुडभरीसहितका व्यक्तिहरु जथाभावी प्रवेश गरी दुर्व्यवहार गर्नुका साथै आक्रमणको प्रयास गरेका थिए ।

१२. २०७६ चैत्र २७ गते नागरिक दैनिकका कर्णाली प्रदेश प्रमुख नगेन्द्र उपाध्यायलाई समाचारको विषयमा प्रतिक्रिया लिन खोज्दा कर्णाली प्रदेश सभा सदस्य दानसिंह परियारले गालीगलौज गर्दै धम्क्याएका छन् ।

१३. २०७६ चैत २४ गते सुर्खेतस्थित जागरण एफएमका समाचार बाचक नन्द कठायतलाई रेडियोको कार्यालय जाँदै गर्दा प्रहरीले हातपात गर्नुका साथै दुर्व्यवहार गरेका छन् ।

१४. २०७६ चैत्र १६ गते जिल्ला प्रशासन कार्यालय धनकुटाको जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार कोषमा स्व. सूर्यबहादुर थापा फाउण्डेसनको संयोजनमा विभिन्न स्वास्थ्य सामग्रीहरु हस्तान्तरण गर्ने कार्यक्रमको समाचार संकलनका लागि जिल्ला प्रशासन कार्यालय धनकुटा पुगेका हिमालय टाइम्स दैनिकका सम्वाददाता खगेन्द्रप्रसाद घिमिरे र हिमालयन टेलिभिजनका सम्वाददाता कविराज घिमिरेलाई स्थानीय प्रशासकको आदेशमा जिल्ला प्रशासन परिसरबाट अपमानजनक ढंगबाट बाहिर निकालिएको छ । त्यस्तै, द धनकुटा हेराल्ड दैनिकका सम्पादक नगेन्द्र राई, अन्नपूर्ण पोष्ट दैनिकका सम्वाददाता हरिबहादुर लम्जेल, रेडियो भेडेटारका स्टेसन प्रमुख पूर्णकुमार चौधरी, थाहा सञ्चार धनकुटा सम्वाददाता इश्वर थापालगायतलाई सुरक्षाकर्मीहरुले माथिको आदेश भन्दै समाचार संकलनमा रोक लगाउँदै जिल्ला प्रशासन परिसर बाहिरै रोकेका थिए भने खिचिएको तस्वीर मेटाउन लगाएका थिए ।

१५. २०७६ चैत २३ गते नेपाल पत्रकार महासंघ खोटाङ शाखाका सचिव उत्तम चौलागाईंलाई प्रकाशित समाचारको विषयलाई लिएर नेपाली कांग्रेस खोटाङका सभापतिनरेशकुमार श्रेष्ठले धम्की दिएका छन् । प्रभाव न्यूज डटकममा क्वारेन्टिनमा मानिस राख्न कांग्रेस सभापतिको अवरोध' शीर्षकमा समाचार प्रकाशित भएपछि सभापति श्रेष्ठले सचिव चौलागाईंलाई पैसामा बिकेर समाचार लखेको, भेटघाटमा राम्रै चिनजान हुन्छ' भन्ने जस्ता शब्द प्रयोग गरी धम्क्याएका थिए ।

१६. २०७६ चैत १३ गते इटहरीबाट प्रसारण हुने ऐरिना टेलिभिजनको कार्यक्रमका लागि विश्वभर महामारीको रूपमा फैलिएको कोरोना भाइरस (कोभिड १९) का सम्बन्धमा प्रत्यक्ष कुराकानी गर्न खोज्दा इटहरीका मेयर द्वारिकलाल चौधरीले टेलिभिजनमा कार्यरत सञ्चारकर्मी राजन कटवालमाथि अपशब्द प्रयोग गर्दै दुर्व्यवहार गरेका थिए ।

१७. २०७६ चैत ३ गते दैलेख सदरमुकाम स्थित नारायण नगरपालिकामा भारतीय प्रहरी पोशाक सहित नेपाली बजारमा निर्बाध हिडडुल गरिरहेको विषयमा समाचार संकलनका लागि जिल्ला प्रशासन कार्यालय जाने क्रममा ईमेज टेलिभिजन दैलेखका जिल्ला संवाददाता भिम बहादुर सिजापतिमाथि जिल्ला प्रहरी कार्यालय दैलेखमा कार्यरत प्रहरी जवान एस.पी चौधरीले दुर्व्यवहार गरेका थिए ।

१८. २०७६ चैत ४ गते माउण्टेन टेलिभिजन कर्णाली ब्यूरो सुर्खेतमा कार्यरत पत्रकार महेश रोकायामाथि सोही दिन साँझ बीरेन्द्रनगर नगरपालिका १२ का अर्जुन विक र केदार शाही लगायतको टोलीले आक्रमण गरी घाइते बनाएको थियो । अपिसको काम सकेर घर फर्कदै गरेको पत्रकार रोकायालाई आक्रमण गरेका थिए ।

१९. मिति २०७६ फागुन २६ गतेका दिन जनकपुरधामवाट प्रशारित जनकपुर टेलिभिजनका सञ्चालक समिति सदस्य प्रमोद अग्रवाललाई रुफटप रेस्टुरेन्टका संचालक व्यवसायी धर्मेन्द्र साहले हातपात एवं दुर्व्यवहार गरेको थिए । सामान्य विषयमा भनाभन हुँदा सञ्चार उद्गमि अग्रवाललाई रेस्टुरेन्ट संचालक साहले हातपात गरेका थिए ।

२०. २०७६ फागुन १३ गते नेपाल भाषाको पत्रिका न्हुगु जोजोलोपाका प्रधान सम्पादक तथा रेडियो मिमिरिका कार्यक्रम सञ्चालक जितेन्द्र महर्जनलाई प्रहरीले गिरफ्तार गरेको थियो । उनलाई किर्तिपुरको नयाँवजारमा रहेको सिसापसलबाट गिरफ्तारगरी गरेको थियो ।

२१. २०७६ फागुन १४ गते हाम्रा कुरा डटकमका प्रधानसम्पादक अजयबाबु सिवाकोटीले पत्रकारिता गरेको कारण आफू असुरक्षित भएको भनी महासंघमा जानकारी गराउनु भएको छ । खोजी पत्रकारितामा क्रियाशील सिवाकोटीले पछिल्लो समय सूचना तथा सञ्चार प्रविधि मन्त्री गोकुल प्रसाद वास्कोटा सेक्युरेटी प्रिन्टिड प्रेस खरिद प्रकरणमा घुस मागेको अडियो हाम्राकुरा डटकममा प्रकाशन गरेका थिए । उक्त समाचार प्रकाशन भएपश्चात आफ्नो निवास र कार्यालय वरपर केही अपरिचित व्यक्तिहरुले शंकास्पद गतिविधि बढाएकोले आफू असुरक्षित भएको भनी जानकारी गराउनु भएको थियो ।

२२. २०७६ फागुन ५ गते रासस बाजुरा जिल्ला प्रतिनिधि प्रेम रौले माथि रेडियो पौरखीका विषयमा छलफलमा बोलाई नेपाल तरुण दलका सचिव तथा रेडियो पौरखी सञ्चालक समितिका सचिव हिरेन्द्र बहादुर रोकायाले आक्रमण गरेका थिए । आक्रमण बाट पत्रकार रौले सामान्या घाइते भएका थिए ।

२३. २०७६ फागुन ४ गते नागरिक रैबार डटकम र रासस बाजुरा जिल्ला प्रतिनिधि प्रेम बहादुर वि.क. ले प्रदेश सांसद लालबहादुर थापाको नाम किटान गरी सामाजिक सञ्जालमा लेखेको विषयमा जिल्ला प्रहरी कार्यालयबाट खटिएको प्रहरी टोलीले विना सूचना केही समय नियन्त्रणमा लिएर छोडेको थियो ।

२४. २०७६ फागुन ६ गतेको काठमान्डु पोष्टमा 'चाइनाज सेक्रेसी ट्याज मेड कोरोनाभाइरस क्राइसिस मच वर्स' शीर्षकमा एसिया न्युज नेटवर्कको आर्टिकल छापेको विषयलाई लिएर नाटोका लागि अमेरिकाका पूर्व राजदूत रहेका इभो ड्याल्डरको उक्त लेखमा चिनियाँ युआनमा भएको माओत्से तुङको तस्बिरमा मास्क लगाइएको थियो । सोही विषयलाई लिएर सोही दिन साँझ विज्ञप्ति निकाल्दै चिनियाँ दूतावासले काठमान्डु पोष्टका सम्पादक अनुप काफ्लेले पहिलादेखि नै कुत्सित मनसायका साथ समाचारहरू छापिरहेको भन्दै धम्कीपूर्ण भाषामा विज्ञप्तीमार्फत आरोप लगाएको थियो ।

२५. २०७६ पुस २२ गते समाचार संकलनका क्रममा जनकपुर उप-महानगरपालिकाका मेयर लालकिशोर साहले आफ्ना सहयोगी तथा नगरप्रहरी प्रयोग गरी नेपाल पत्रकार महासंघ धनुषाका अध्यक्ष अनिल मिश्र, उज्यालो अनलाईन डटकमका पत्रकार सुवास कर्ण, देश सञ्चार डटकमका पत्रकार राजा भालाई आफ्नो सहयोगी तथा नगरप्रहरी प्रयोग गरी कुटपिट गर्नुका साथै, कान्तिपुर टिभीका पत्रकार अमरकान्त ठाकुरलाई अपशब्द बोल्दै दुर्व्यवहार गरेका थिए ।

२६. २०७६ पौष ११ गते नयाँ पत्रिका र नेपाल टेलिभिजन हुम्लाका समाचारदाता नरजंग तामाङ माथी रिपोर्टिगका क्रममा आउदै गर्दा उहाँमाथी हातपात प्रयास गर्दै दुर्व्यवहार भएको छ । हुम्लाको खार्पुनाथ गाँउपालीकाको कार्यालय नजिक सोही गाँउपालीकामा रहेको प्रभु बैँकका कर्मचारी रामजंग शाही र स्थानीय जगदिश हमालले समाचारको विषय लिएर तामाङ माथी दुर्व्यवहार गरेका हुन ।

२७. २०७६ पुस ६ गते नेपाल पत्रकार महासंघ बाँके शाखाका कार्यसमिति सदस्य संगीन शर्मालाई नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (नेकपा) का ५ नम्बर प्रदेश समिति सदस्य पुजन विश्वकर्माले गुण्डा लगाएर कुटपिट गरी घाइते बनाएको छ । पुस ६ गते बाँकेको कोहलपुरस्थित युगयान दैनिकको कार्यालय अगाडि बोलाएर विश्वकर्माले पत्रकार शर्मालाई गुण्डा लगाई कुटपिट गराएका थिए ।

२८. २०७६ पुस १ गते रसुवाबाट सञ्चालित कालिका एफएम, नयाँ पत्रिका दैनिककी जिल्ला संवाददाता अनु आचार्यलाई मंसिर २९ गते कालिका एफएम तथा पुस १ गते नयाँ पत्रिका दैनिकमा प्रशारित/प्रकाशित समाचारको विषयलाई लिएर पटक पटक फोन तथा फेसबुकबाट धम्की दिईएको थियो ।

२९. २०७६ मंसिर २६ गते धरान- १२ स्थित सल्लेरी बचत तथा ऋण सहकारी संस्थामा बचत गर्नेहरु ठगिएको विषयमा गरिएको पत्रकार सम्मेलनमा ढिलो पुगेको भन्दै नेपाल पत्रकार महासंघ सुनसरी शाखा उपाध्यक्ष सन्तोष काफ्लेलाई एक समुहले आक्रमण गरेको छ । आक्रमणबाट काफ्लेको नाक भाचिएको छ भने दाँया आँखामा गम्भीर चोट लागेको सिटी स्क्यान पछिको रिपोर्टमा जनाइएको छ । काफ्ले न्यूज २४ टेलिभिजनका प्रदेश १ का संयोजक हुन् ।

३०. २०७६ मंसिर २४ गते नागरिक दैनिकमा कार्यरत पत्रकार सुमन चापागाईंलाई विहान दशरथ रंगशाला परिसरमा प्रहरीले बिना पास आफ्ना आफन्तलाई रंगशालाभित्र प्रवेश गराउँदै गरेको तथा आधिकारिक पास लिएर समाचार संकलन गर्ने पत्रकार र खेल हेर्न जाने दर्शकलाई दुर्व्यवहार गर्दै गरेको तस्वीर खिच्ने क्रममा प्रहरी नायव उपरीक्षक सन्तोषसिंह राठौरको नेतृत्वमा रहेको प्रहरी टोलीले पत्रकार चापागाईंमाथि लाठी प्रहार गरेका थिए । लाठी प्रहारबाट पत्रकार चापागाईंको कानबाट रगत बगी त्रिपुरेश्वरस्थित ब्लुक्रस अस्पतालमा उपचार गरिएको थियो ।

३१. २०७६ मंसिर १८ गते नेपाल पत्रकार महासंघ काठमाडौं शाखाका सभासद सन्तोष बराइली र नेपाल समाचारपत्र दैनिकका सिरहा सम्वाददाता शुभेन्द्र दासलाई समाचार संकलनका क्रममा नेपाल भारत सीमास्थित जनकपुरधाम-जटही छोटी भन्सार कार्यालयमा कार्यरत नायव सुब्बा नविनकुमार पाण्डेले दुर्व्यवहार गरेको थिए । सेवाग्राहीसँग भन्सार कार्यालयका कर्मचारीले खुल्लमखुल्ला पैसा असुली गरिरहेको दृश्य क्यामेरामा कैद गरिरहेको अवस्थामा पत्रकार बराइली र दासलाई नायव सुब्बा पाण्डेले एक्कासि क्यामेरा खोसेर दुर्व्यवहार गरेका थिए ।

३२. २०७६ मंसिर २१ गते नेपाल पत्रकार महासंघ कास्की शाखाका सदस्य तथा न्यूज २४ टेलिभिजनका पोखरा सम्वाददाता राजेन्द्रप्रसाद अधिकारीलाई समाचार लेखेको विषयमा कास्कीका प्रहरी प्रमुख एसपी दानबहादुर कार्कीले मानसिक तथा शारीरिक यातना दिने अभिप्रायले सादा पोशाकका प्रहरी खटाइ निगरानी गरेको थियो । पोखराको विभिन्न ठाउँमा प्रहरीले चलाएको 'जुवा अप्रेसन' का विषय न्यूज २४ टेलिभिजनमा समाचार प्रसारण गरेको भन्दै प्रहरी प्रमुख एसपी कार्कीले पत्रकार अधिकारीको घर तथा कार्यालयमा सादा पोशाकका प्रहरी खटाएर मानसिक तथा शारीरिक यातना

दिनुका साथै पत्रकार अधिकारीलाई पोखराबाट विस्थापित हुन बाध्य बनाएका छन् । पत्रकार अधिकारी केही समय नेपाल पत्रकार महासंघको संरक्षणमा बस्नुभएको थियो ।

३३. मिति २०७६ मंसिर १४ गते भएको चितवनमा भएको उपनिर्वाचनको क्रममा समाचार संकलनमा चितवनस्थित कालिका मिडियाका समाचारप्रमुख राजु सापकोटा, पत्रकारद्वय महेन्द्रराज श्रेष्ठ र कृष्ण सुनुवारको क्यामेरामा कैद गरिएको सामग्री डिलिट गर्न लगाउदै नेकपाका कार्यकर्ताले दुर्व्यवहार गर्दै क्यामेरामा कैद गरिएको सामग्री मेटाइदिएका थिए ।

३४. २०७६ असोज १६ गते रेडियो नेपाल सुर्खेतमा कार्यरत पत्रकार मुकुन्द भण्डारीलाई अपरिचित समूहले काठमाडौंको नयाँ बानेश्वरमा धम्की दिएको थियो । बाटोमा हिडिरहेको अवस्थामा अपरिचित व्यक्तिहरूले उनिमाथि ज्यान मार्ने धम्की दिएका थिए ।

३५. २०७६ असोज १७ गते हाम्रा कुरा डटकमका सम्पादक एम नेपाल पत्रकार महासंघका सदस्य अजयबाबु सिवाकोटीलाई समाचारकै विषयमा अज्ञात व्यक्तिबाट पटकपटक धम्की दिइएको थियो । सभामुख कृष्णबहादुर महारा सम्बन्धी एक महिलाको आरोप सम्बन्धी भिडियो प्रसारण गरेका सिवाकोटीलाई बारम्बार धम्की आएको जानकारी गराएका थिए ।

३६. २०७६ कार्तिक २३ गते योहो टेलिभिजनका समाचार प्रमुख शिव लम्साललाई टेलिभिजनमा प्रसारित समाचारको विषयलाई लिएर ब्लुक्रस अस्पतालका सदस्य सचिव रजत श्रेष्ठले भौतिक कारबाहीको धम्की दिएको छ ।

३७. २०७६ साउन १ गते रेडियो नेपाल सुदूरपश्चिम प्रसारण केन्द्र दिपायलमा कार्यरत पत्रकारहरू सुनिता रावल, प्रकाश बम र चक्र कुँवरलाई बिना कारण रेडियो प्रशासनले निष्कासन गरेको छ ।

३८. २०७६ कार्तिक २ गते नेपाल पत्रकार महासंघ अछाम शाखाका सहसचिव तथा कान्तिपुर दैनिककी सम्वाददाता मेनका ढुंगानालाई समाचारको विषयलाई लिएर स्थानीय बम धामीले अपशब्द प्रयोग गर्दै सार्वजनिकरूपमा गालीबेइजती गरेको छ । स्थानीय दुई विद्यालयको भवन निर्माणका लागि चौरपाटी गाउँपालिकाले खोलेको टेण्डरका कागजात च्यातिएको विषयमा कान्तिपुर दैनिकमा समाचार प्रकाशित भएपछि कागजात च्यात्ने निज धामीले पत्रकार ढुंगानालाई सामाजिक सञ्जालमार्फत अपशब्द प्रयोग गर्दै गालीबेइजती गरेका थिए ।

३९. २०७६ असोज १० गते नेपाल पत्रकार महासंघ बाँके शाखाका संस्थापक अध्यक्ष लियाकत अलीमाथि अज्ञात समूहले आक्रमण गरी घाइते बनाएको तथा लुटपाट गरेको छ । महासंघ बाँके शाखाका अनुसार असोज १० गते साँझ घर जाने क्रममा बाटोमा अलीमाथि अज्ञात समूहले पछाडिबाट आक्रमण गर्नुका साथै उहाँको साथमा रहेको मोबाईल समेत लुटपाट गरेका थिए ।

४०. २०७६ भदौ २६ गते आर्थिक दैनिकका सम्पादक प्रल्हाद रिजाललाई गोरखाका वेदप्रसाद काप्रीले ज्यान मार्ने धम्की दिएको छ । भाद्र २५ गते काठमाडौंको गैरीधारामा हिँडिरहेको अवस्थामा सम्पादक रिजाललाई बाटो छोकेर 'कुनै न कुनै रुपमा ज्यान लिने' भनी निज काप्रीले धम्क्याएका थिए ।

४१. २०७६ भदौ ३० गते रेडियो नेपालको प्रदेश प्रसारण केन्द्र दिपायलबाट निष्कासन गरिएका तीन जना पत्रकारलाई पुनर्वाहालीको माग राखेर नेपाल पत्रकार महासंघले पटकपटक माग गरेपनि सुनवाई नभएपछि महासंघका कार्यवहाक अध्यक्ष विपुल पोखरेलको नेतृत्वमा रेडियो नेपालको व्यवस्थापन पक्षसँग उक्त विषयमा वार्ता गरिएको थियो । वार्ताबाट समाधान दिनेतर्फ गम्भीर नभई वार्तालगत्तै रेडियो परिसरबाट निस्कदै गरेका महासंघका सचिव र केन्द्रीय सदस्यसहित ९ जना पत्रकारलाई प्रहरीले पक्राउ गरेको हो । सिंहदरवारस्थित रेडियो नेपालको कार्यालयबाट निस्कदै गर्दा प्रहरीले हस्तक्षेप गरी रेडियो परिसरबाटै महासंघ सचिव रामप्रसाद दाहाल, केन्द्रीय सदस्यहरु यम विरही, जन्मदेव जैसी, मीन बमसहित पत्रकारहरु अजयबाबु सिवाकोटी, दिलीप पौडेल, महासंघ डोटी शाखाका अध्यक्ष योगेन्द्र बलायर र निष्कासित पत्रकारहरु प्रकाशबहादुर बम र चक्र कुँवरलाई पक्राउ गरेको थियो ।

४२. २०७६ भदौ ६ गते नेपाल पत्रकार महासंघ कास्की शाखा सदस्य तथा जनसञ्चार डटकमका सम्पादक ओम हमाललाई प्रहरीले पक्राउ गरेको छ । महासंघ कास्की शाखाका अनुसार भदौ ६ गते विहान पोखराको शिशुबाट प्रहरीले पत्रकार हमाललाई पक्राउ गरेको हो ।

४३. २०७६ साउन २५ गते लेखक तथा साहित्यकार खेम थपलियालाई बागवजारस्थित जलजला मासिकको कार्यालयबाट प्रहरीले पक्राउ गरेको थियो ।

४४. मिति २०७६ साउन १७ गते सञ्चारखबर अनलाइनका सम्पादक एवं युट्युव च्यानल युथ अरोमाका सञ्चालक प्रकाशचन्द्र दाहालमाथि सांघातिक आक्रमण भएको छ । बागवजारस्थित अनलाइनको कार्यालयमा रहेका पत्रकार दाहालमाथि ४, ५ जनाको समुहमा आएका व्यक्तिले 'यही हो' भन्दै हेलमेटलगायतले कुटपिट गरेका थिए । कुटपिटबाट घाइते भएका पत्रकार दाहालको प्रदर्शनीमार्गस्थित मोडेल अस्पतालमा उपचार गरिएको थियो ।

४५. २०७६ साउन १० गते तनहुँ शुक्लागण्डकी नागरपालिका उपप्रमुख सविता रसाइलीले नगरपालिकाको सभाकक्षमा हुँदा गिटिका बारेमा पत्रकार सम्मेलन गर्ने भन्दै पत्रकारमाथि अभद्र तरिकाले उत्रिनुका साथै पत्रकारलाई लाञ्छना लगाउदै दुर्व्यवहार गरेकी छिन् ।

४६. २०७६ साउन ३ गते हाम्रो सवाल डटकमका सम्पादक अमृत बास्तोलालाई उक्त अनलाइनमा प्रकाशित समाचारको विषयलाई लिएर प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, संक्रान्ति तेहथुममा कार्यरत डाक्टर सन्तोषप्रसाद साहले साउन ३ गते फोनमार्फत् उक्त समाचार हटाउन दवाव दिदै धम्की दिएका थिए ।

४७. २०७६ साल साउन १ गते मकवानपुर शाखा सदस्य तथा तु खबर डटकममा कार्यरत पत्रकार बलराम पुडासैनीलाई समाचार लेखेकै कारण मकवानपुरगढीका स्ल्याब ढलान निर्माण उपभोक्ता समितिका अध्यक्ष रामप्रसाद घिमिरेले ज्यान मार्ने धम्की दिएका थिए ।

४८. २०७६ असार २१ गते जिल्ला प्रहरी कार्यालय सिन्धुलीमा कार्यरत प्रहरी हवलदार सलामशिंह लामा र प्रहरी जवान विकासशिंह स्याङ्तानले राति करिब ९ बजे नेपाल पत्रकार महासंघ सिन्धुलीका अध्यक्ष कार्की र पूर्व अध्यक्ष मिनकुमार दाहाललाई ज्यान मार्ने उद्देश्यसहित कुटपिट गरेका हुन । आक्रमणबाट गम्भीर घाइते भई बेहोस भएका कार्कीलाई काठमाडौंको अन्नपूर्ण न्यूरो अस्पतालमा उपचार गरिएको थियो ।

४९. २०७६ असार १७ गते पाँचथरबाट प्रकाशित फिदिम टुडै दैनिकमा प्रकाशित समाचारलाई लिएर पाँचथर उद्योग वाणिज्य संघका अध्यक्ष र पूर्वअध्यक्षले सामाजिक सञ्जालमार्फत नकारात्मक टिप्पणी र प्रतिक्रिया दिएका थिए । उनिहरूले उक्त दैनिकको २०७६ असार १२ गतेको अंकमा प्रकाशित 'स्वार्थ समूहको चंगुलमा स्थानीय सरकार' शीर्षक समाचारलाई लिएर नकारात्मक टिप्पणी र प्रतिक्रिया व्यक्त गरेका थिए ।

५०. २०७६ असार १८ गते समाचार संकलनका क्रममा देउती एचडी टेलिभिजनका पत्रकारहरूलाई सुर्खेत उपत्यका खानेपानी उपभोक्ता संस्थामा अध्यक्ष कुलमणि देवकोटासहित कार्यालयका कर्मचारीहरूले दुर्व्यवहार गरेको थिए । समाचार संकलनका क्रममा सुर्खेत उपत्यका खानेपानी उपभोक्ता संस्था पुगेका पत्रकारहरू बुद्धि सिंह ठकुरी, नवराज रोकाय र क्यामरापर्सन भीम परियारलाई हातपातसहित दुर्व्यवहार गरिएको थियो ।

५१. २०७६ असार २१ गते गोरखापत्र दैनिकमा कार्यरत पत्रकार शान्ति लामामाथि समाचार संकलनका क्रममा काठमाडौंको कीर्तिपुर नगरपालिका वड न. ५ स्थित भत्केपाटी जाखामा दुर्व्यवहार भएको हो । लामा सार्वजनिक जग्गा अतिक्रमण गरी घर बनाइएको सूचनाका आधारमा स्थलगत रिपोर्टिङका लागि त्यहाँ पुग्दा केही व्यक्तिहरूले दुर्व्यवहार गरेका थिए ।

५२. २०७६ असार ५ गते समाचार संकलनका क्रममा सल्लेरी खबर डटकमका सम्पादक दिनेश बस्नेतमाथि शैलेस श्रेष्ठ, सन्जय लामासहितका समूहले सांघातिक आक्रमण गरेका थिए । आक्रमणबाट पत्रकार बस्नेतको टाउकोलगायत शरीरका विभिन्न भागमा चोटपटक लागेको थियो ।

५३. २०७६ जेठ २९ गते दिउँसो ४:३० बजे धनुषास्थित जिल्ला हुलाक कार्यालयमा धर्ना र तालाबन्दीमा रहेका पत्रकारमाथि प्रहरीले हस्तक्षेप गरी महासंघ प्रदेश नम्बर २ का सचिव आरएन विश्वास, महासंघ सप्तरी शाखाका उपाध्यक्ष श्यामसुन्दर यादव, महासंघका प्रदेश सभासद्वय वैद्यनाथ यादव, नवीनकुमार गुप्ता, सप्तरी शाखाका कार्यसमिति सदस्य भुषणकुमार सिंह र विन्दु यादवलगायत सदस्यहरू धर्मपाल राउत, गोपाल गुप्ता र परिस कर्णसहित ९ जना पत्रकारलाई पक्राउ गरेको थियो ।

५४. २०७६ जेठ २१ गते राति महासंघ धनकुटा शाखाका सदस्य दिलबहादुर (आशिष) राईलाई ४, ५ जनाको अज्ञात समुहले धरानस्थित डिवीआर अनलाइन टेलिभिजनको कार्यालयमा काम गरिरहेको अवस्थामा कुटपिट गर्दा पत्रकार राईको टाउकोमा गम्भीर चोट लागेको थियो । पत्रकार राईलाईको धरानस्थित वीपी कोइराला विज्ञान प्रतिष्ठानमा उपचार गरिएको थियो ।

५५. २०७६ जेठ २१ गते सुनसरीको इटहरी उपमहानगरपालिकाका प्रमुख द्वारिकालाल चौधरीले आफ्नो विरुद्ध समाचार लेखेको भन्दै प्रदेश पोर्टलडटकमका पत्रकार विराट अनुपम (गौतम) सहित समग्र पत्रकारिता क्षेत्रलाई धम्की दिनुका साथै गालीगलौज गरेका थिए ।

५६. २०७६ जेठ ८ गते इटहरी उपमहानगरपालिकाका मेयर द्वारिकालाल चौधरीद्वारा समाचार संकलन गर्ने क्रममा पत्रकारमाथि दुर्व्यवहार गरेका थिए । मेयर द्वारिकाद्वारा कर्मचारी कुटिएको खबर प्राप्त हुनासाथ समाचार संकलनको लागि प्रतिक्रिया लिन पुगेका पत्रकारद्वय विकल रेग्मी र कृष्णबहाव भट्टराईलाई गाली गलौज गर्दै हप्काएका थिए ।

५७. २०७६ जेठ ६ गते दिउस करिब ३ बजेतिर नेपाल पत्रकार महासंघ कालिकोटका सदस्य एवं हाम्रो कर्णाली खबर दैनिकका कार्यकारी सम्पादक र थाहा खबर कालिकोट संवाददाता मीमबहादुर रावललाई नराहिनाथ गाउँपालिकाको गाडी दुरुपयोग बारेको समाचार प्रकाशन गरेको भन्दै सोही गाउँपालिका अध्यक्ष धीरबहादुर विष्टका छोरा विशाल विष्टले ज्यान मार्ने धम्की दिएका थिए ।

५८. २०७६ बैशाख ३० गते एभिन्यूज टेलिभिजनमा समाजवादी पार्टीका अध्यक्ष उपेन्द्र यादवसँग पत्रकार सुशील पाण्डेद्वारा लिइएको अन्तर्वार्तालाई लिएर पत्रकार पाण्डेलाई विष्णुजंग बस्नेत नामका व्यक्तिले ९८५१००५१८० नम्बरको मोबाइलबाट फोन गरी ज्यान मार्ने धम्की दिएका थिए भने सोही विषयलाई लिएर समाजवादी पार्टी नेपालका कार्यकर्ताहरूले एभिन्यूज टेलिभिजनको वीरगञ्ज कार्यालयमा आक्रमण र तोडफोड गरेका थिए ।

५९. २०७६ बैशाख २२ गते नेपाल सरकार, सूचना तथा संचार मन्त्रालयमा मिडिया काउन्सिल विधेयक दर्ता, उक्त विधेयकमा पत्रकार आचार संहिता उल्लंघन गर्दा पत्रकारलाई १० लाखसम्म जरिवाना र श्रातिपूर्ति तिराउने लगायत प्रेस स्वतन्त्रता नियन्त्रण गर्ने प्रावधान । उक्त विधेयक विरुद्ध महासंघद्वारा देशव्यापी आन्दोलनका कार्यक्रम सार्वजनिक ।

६०. २०७६ बैशाख २२ गते, धनगढी स्थित दिनेश एफएमका संवाददाता जनक विष्टमाथि त्रिनगर माध्यमिक विद्यालयले सटर भाडामा लगाएको बारेमा समाचार संकलनका क्रममा व्यापारी तेजेन्द्र थापाले पत्रकार विष्टलाई गालीगलौज गर्दै आक्रमण गरेका थिए । आक्रमणका कारण पत्रकार विष्टलाई सामान्य चोट लागेको थियो ।